24/09/2018

Δημητριάδος Ιγνάτιος: “Ιερή υποχρέωση η διάσωση των εκκλησιαστικών κειμηλίων”

Μητροπολιτικό Έργο / Ι.Μ. Δημητριάδος και Αλμυρού

Με μεγάλη επιτυχία πραγματοποιήθηκε το Πανελλήνιο Επιστημονικό Συνέδριο, με θέμα **«Εκκλησιαστικά κειμήλια:** από την λειτουργική χρήση στην μουσειακή προβολή;», πού διοργάνωσε η **Ιερά Μητρόπολη Δημητριάδος**, στο Συνεδριακό Κέντρο Θεσσαλίας.

Την έναρξη του Συνεδρίου τίμησαν με την παρουσία τους η Υφυπουργός Εσωτερικών κ. Μαρίνα Χρυσοβελώνη, εκπρόσωπος του Δημάρχου Βόλου, εκπρόσωποι πολιτικών και στρατιωτικών αρχών και πολλών φορέων.

Στον εναρκτήριο χαιρετισμό του ο Σεβ. Μητροπολίτης Δημητριάδος κ. Ιγνάτιος αναφέρθηκε στην αφορμή αυτού του συνεδρίου, δηλαδή των εγκαινίων του Εκθετηρίου Εκκλησιαστικών Κειμηλίων της Ιεράς μας Μητροπόλεως στη Μακρινίτσα και τόνισε ότι πρόκειται «για ένα έργο-καρπό μακρόχρονης συλλογής και μελέτης πολύτιμων κειμηλίων, που οδήγησαν στη δημιουργία ενός ξεχωριστού μουσειακού χώρου... Ο πλούτος των εκθεμάτων του επιβεβαιώνει τον αστείρευτο πλούτο εκκλησιαστικών κειμηλίων, όχι μόνον από την περιοχή του Πηλίου, αλλά και την περιοχή της Αγιάς, καθώς και του Αλμυρού. Για μένα, αλλά και τους συνεργάτες μου, η διάσωση, η συντήρηση και η προβολή τους, με σύγχρονο τρόπο, θεωρήθηκε ιερή υποχρέωση, εκδήλωση μνήμης και σεβασμού προς τις γενεές των ευσεβών κληρικών και λαϊκών που τα δώρισαν στους Ναούς και τις Ιερές Μονές, παρακαταθήκη ευλαβείας και υψηλής αισθητικής προς τις επόμενες γενεές». Τέλος, ευχαρίστησε τον Δήμαρχο του Βόλου κ. Αχιλλέα Μπέο για την συμπερίληψη του συνεδρίου σε πρόγραμμα επιχορήγησης του Δήμου, τους εισηγητές και τους φορείς που συνδιοργάνωσαν το συνέδριο, δηλαδή το Τμήμα Ιστορίας και Κοινωνικής Ανθρωπολογίας του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας, το Τμήμα Ιστορίας και Εθνολογίας του Δημοκριτείου Πανεπιστημίου Θράκης, την Ακαδημία Θεολογικών

Σπουδών Βόλου και τον Φορέα Πολιτισμού «Μαγνήτων Κιβωτός», καθώς και τους Ιερείς και τα λαϊκά Στελέχη που εκπροσώπησαν Ιερές Μητροπόλεις. Ευχαρίστησε, κλείνοντας, τον στενό συνεργάτη του και εμπνευστή του μουσείου Αρχιμ. π. Δαμασκηνό Κιαμέτη, Πρωτοσύγκελλο της Ι. Μητροπόλεως για τον κόπο του και το άψογο αποτέλεσμα.

Στην πρώτη Συνεδρία, υπό την προεδρία του κ. Νίκου Τσούκα, Γραμματέα του φορέα πολιτισμού της Ι. Μ. Δ. «Μαγνήτων Κιβωτός», που ήταν αφιερωμένη στο Εκθετήριο Εκκλησιαστικών Κειμηλίων «Μήτηρ Θεού η Οξεία Επίσκεψις» στη Μακρινίτσα, πρώτος έλαβε τον λόγο ο Αρχιμ. Δαμασκηνός Κιαμέτης, Πρωτοσύγκελλος Ι. Μ. Δημητριάδος, με θέμα: «Το χρονικό της ίδρυσης του Εκθετηρίου Εκκλησιαστικών Κειμηλίων «Μήτηρ Θεού η Οξεία Επίσκεψις» στη Μακρινίτσα». Ο δημιουργός του μουσείου αναφέρθηκε στο όραμα δημιουργίας ενός μουσειακού χώρου για την διάσωση και προβολή των πολλών κειμηλίων του ιστορικού χωριού του Πηλίου, στις δυσκολίες που προέκυψαν, αλλά και στις πρωτοβουλίες για να φτάσουμε στο αίσιο τέλος των εγκαινίων. Ακολούθησε η κ. Μαρία Νάνου, Διευθύντρια του Τομέα Έρευνας, Διαχείρισης και Συντήρησης Μνημείων και Κειμηλίων της Ακαδημίας Θεολογικών Σπουδών Βόλου, η οποία μίλησε με θέμα «Οι συλλογές του Εκθετηρίου Εκκλησιαστικών Κειμηλίων «Μήτηρ Θεού η Οξεία Επίσκεψις» στη Μακρινίτσα και η πρό(σ)κληση της διάδρασης του επισκέπτη με τον τόπο και την ιστορία του». Η κ. Νάνου παρουσίασε αναλυτικά τα κειμήλια που εκτίθενται στο μουσείο και άγγιξε το ζήτημα της λειτουργικής χρήσης και της μουσειακής προβολής. Στη συνέχεια, ο κ. Αλέξανδρος Καπανιάρης,

Μεταδιδακτορικός Ερευνητής του Τμήματος Ιστορίας και Εθνολογίας Δημοκριτείου Πανεπιστημίου Θράκης, Διδάσκων στο Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο, εισηγήθηκε το θέμα: «Σχεδιάζοντας το έντυπο και ψηφιακό εκπαιδευτικό υλικό για το εκπαιδευτικό πρόγραμμα του Εκθετηρίου Εκκλησιαστικών Κειμηλίων Μακρινίτσας «Μήτηρ Θεού η Οξεία Επίσκεψις»». Ο εισηγητής παρουσίασε, με εποπτικά μέσα, το πρότυπο εκπαιδευτικό ψηφιακό πρόγραμμα που έχει ετοιμαστεί για τους μαθητές που θα επισκέπτονται το μουσείο και το οποίο, με δημιουργικό τρόπο, θα τους μυεί στην εκκλησιαστική παράδοση των κειμηλίων.

Ακολούθησε η Β’ Συνεδρία, με θέμα «Εκκλησιαστικά μουσεία – διαφύλαξη και προβολή κειμηλίων: θεολογικές προσεγγίσεις και πρακτικές συνεργασίας φορέων εκπαίδευσης και πολιτισμού με την Εκκλησία», στην οποία προήδρευσε ο κ. Παντελής Καλαϊτζίδης, Διευθυντής της Ακαδημίας Θεολογικών Σπουδών Βόλου, Διδάσκων στο Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο. Ο πρώτος εισηγητής, κ. Γεώργιος Φουστέρης, Επίκουρος Καθηγητής της Ανωτάτης Εκκλησιαστικής Ακαδημίας Θεσσαλονίκης, μίλησε για τις «Θεολογικές και πρακτικές παραμέτρους στη διαχείριση εκκλησιαστικών κειμηλίων και μνημείων» και τόνισε τον μεγάλο πλούτο κειμηλίων που διαθέτει η χώρα μας, καθώς και τις θεολογικές και μουσειακές διαστάσεις της αξιοποίησής τους. Ακολούθως, η κ. Μαρία-Ξένη Γαρέζου, Προϊσταμένη του Τμήματος Διαχείρισης Εθνικού Αρχείου Μνημείων και Αρχαιολογικού Κτηματολογίου τής Διεύθυνσης Διαχείρισης Εθνικού Αρχείου Μνημείων του Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού εισηγήθηκε το θέμα: «Μουσειακή πολιτική και εκκλησιαστικά μουσεία». Κάνοντας μία εμπεριστατωμένη ιστορική διαδρομή της διαχείρισης χριστιανικών κειμηλίων και των εκκλησιαστικών μουσείων, περιέγραψε τις πολιτικές της Πολιτείας για το θέμα, αλλά και τις αντιλήψεις γύρω από τα κειμήλια και την μουσειακή προβολή. Η τρίτη εισήγηση της συνεδρίας έγινε από τον κ. Ιωάννη Βαραλή, Επίκουρο Καθηγητή του Τμήματος Ιστορίας, Αρχαιολογίας και Κοινωνικής Ανθρωπολογίας Πανεπιστημίου Θεσσαλίας, ο οποίος παρουσίασε το θέμα «Προγράμματα καταγραφής, ψηφιακής ανάλυσης και προβολής εκκλησιαστικών κειμηλίων Ανατολικής Θεσσαλίας: καλές πρακτικές συνεργασίας». Ο κ. Βαραλής, μέσα από συγκεκριμένα παραδείγματα, αναφέρθηκε στην σημασία της συνεργασίας πολλών ειδικοτήτων για την τεκμηρίωση και προβολή εκκλησιαστικών κειμηλίων στο πλαίσιο σχετικών προγραμμάτων. Στην τελευταία εισήγηση, ο κ. Ιωάννης Χουλιαράς, Προϊστάμενος Εφορείας Αρχαιοτήτων Θεσπρωτίας, μίλησε με θέμα: «Προβολή και εκπαιδευτική αξιοποίηση των εκκλησιαστικών κειμηλίων: ένα γόνιμο πεδίο συνεργασίας τοπικών Εφορειών Αρχαιοτήτων και Εκκλησιαστικών Φορέων». Ο Εισηγητής τόνισε την επιτυχημένη συνεργασία της Εφορείας Αρχαιοτήτων Θεσπρωτίας με τους εκπαιδευτικούς φορείς και την εκεί εκκλησιαστική αρχή.

Στην τρίτη και τελευταία Συνεδρία, στην οποία προήδρευσε ο καθηγητής κ. Ιωάννης Βαραλής, το ακροατήριο παρακολούθησε τρεις εισηγήσεις με άξονα το θέμα: «Διαχείριση εκκλησιαστικών κειμηλίων: εφαρμοσμένα παραδείγματα». Αρχικά ο κ. Εμμανουήλ Βαρβούνης, Καθηγητής Λαογραφίας, Πρόεδρος του Τμήματος Ιστορίας και Εθνολογίας Δημοκριτείου Πανεπιστημίου Θράκης, παρουσίασε την εισήγησή του με θέμα «Η διαχείριση των εκκλησιαστικών κειμηλίων της Σάμου και το «Κέντρο Εκκλησιαστικών, Ιστορικών και Πολιτισμικών Μελετών» της Ιεράς Μητροπόλεως Σάμου και Ικαρίας». Ο κ. Βαρβούνης

αναφέρθηκε, με βάση το παράδειγμα της Σάμου, στις προκλήσεις της διαχείρισης των εκκλησιαστικών κειμηλίων και της λειτουργίας ενός αναλόγου Κέντρου Μελετών. Στην συνέχεια, τον λόγο έλαβε ο κ. Γεώργιος Τσιγάρας, Αναπληρωτής Καθηγητής Ιστορίας της Βυζαντινής και Μεταβυζαντινής Τέχνης του Τμήματος Ιστορίας και Εθνολογίας Δημοκριτείου Πανεπιστημίου Θράκης. Η εισήγησή του, με τίτλο «Η σημασία των Εκκλησιαστικών Μουσείων στην διατήρηση της πολιτιστικής παράδοσης και η συμβολή τους στην τοπική ιστορία: το παράδειγμα της Θράκης», ανέδειξε, μέσα από την συγκεκριμένη αυτή περίπτωση, την διασύνδεση κειμηλίων και τοπικής ιστορίας. Η τελευταία εισήγηση έγινε από τον κ. Δημοσθένη Στρατηγόπουλο, Επίκουρο Καθηγητή Βυζαντινής και Μεταβυζαντινής Γραμματείας – Ελληνικής Παλαιογραφίας του Τμήματος Ιστορίας και Εθνολογίας Δημοκριτείου Πανεπιστημίου Θράκης και είχε θέμα «Τα χειρόγραφα και τα παλαίτυπα των Εκκλησιαστικών Μουσείων Ξάνθης και Κομοτηνής και η εκπαιδευτική αξιοποίησή τους».

Ακολούθως διεξήχθη ενδιαφέρουσα συζήτηση ανάμεσα στους ομιλητές και το ακροατήριο.

Κλείνοντας το Συνέδριο, ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης μας, ευχαρίστησε θερμά τους εισηγητές, τους εκπροσώπους των Ιερών Μητροπόλεων και όλους τους συμμετέχοντες. Με έμφαση επεσήμανε: «Φάνηκε απ’ όσα ακούστηκαν, η συμβολή της Εκκλησίας και των Μοναστηριών στην διάσωση των Κειμηλίων τους». Διαπιστώθηκε και τονίστηκε η αναγκαιότητα εκπαίδευσης των Ιερέων και όχι μόνο, για να μην είναι ο χώρος αυτός του εκκλησιαστικού μουσείου, μια αποθήκη, αλλά μια διαρκής εκπαιδευτική οντότητα, που θα μπορεί να προσελκύει κι άλλους ανθρώπους και να ανανεώνεται ως προς το υλικό και τα δεδομένα του.

π. Δαμασκηνός
Κιαμέτης
ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ
ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΟΣ & ΑΛΜΥΡΟΥ
ΙΕΡΟΣ ΝΑΟΣ ΚΟΙΜΗΣΕΩΣ
ΘΕΟΤΟΚΟΥ ΜΑΚΡΙΝΙΤΣΑΣ
ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟ
ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ